

WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-I.431.1.78.2022

Pan
Marcin Jakubowski
Burmistrz Mińska Mazowieckiego

Urząd Miasta Mińsk Mazowiecki
Ul. Konstytucji 3 Maja 1
05-300 Mińsk Mazowiecki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Katarzyna Możdżyńska – starszy inspektor wojewódzki i Monika Krajewska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadziły w dniach od 8 do 22 sierpnia 2022 r. kontrolę problemową w Urzędzie Miasta Mińsk Mazowiecki, z siedzibą przy ul. Konstytucji 3 Maja 1, 05-300 Mińsk Mazowiecki.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 1 sierpnia 2022 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 9 grudnia 2022 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Burmistrzowi wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135, ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 1179 urodzeń, 459 małżeństw i 1596 zgonów, 561 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 73 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 288 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 8 czynności polegających na rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 99 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego³ oraz 2 czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Ponadto wydano 12810 odpisów aktów stanu cywilnego, a także 86 decyzji o zmianie imienia i nazwiska, 4 decyzje w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz 1 decyzję o umorzeniu postępowania dotyczącego rejestracji stanu cywilnego. Wydano również 57 zaświadczeń o stanie cywilnym i 7 zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo.

W kontrolowanym okresie nie wydawano zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby, a także zaświadczeń o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano: 5 aktów urodzenia, 10 aktów małżeństwa, w tym: 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego (dalej: USC) i 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴, 5 aktów zgonu, w tym 2 akty zgonu obywateli Ukrainy, a także 3 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 3 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 3 przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 3 czynności polegające na rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 99 p.a.s.c. oraz 2 czynności odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Ponadto badaniu poddano 2 decyzje wydane na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska⁵, 2 decyzje w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego i 1 decyzję o umorzeniu postępowania dotyczącego rejestracji stanu cywilnego, jak również 5 zaświadczeń o stanie cywilnym i 5 zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo⁶.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywali w poddanych kontroli sprawach zastępcy kierownika USC, zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13

³ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1681, ze zm.), dalej: ustawa p.a.s.c.

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).

⁵ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

⁶ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszach ustaleń kontroli, które dołączono do akt kontroli.

ust. 1 i 2 p.a.s.c., uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 52 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 3 oraz w art. 92 ust. 1 ustawy p.a.s.c. Poddane badaniu akty urodzenia zawierały wymagane dane, określone w art. 60 ustawy p.a.s.c., natomiast poddane kontroli akty małżeństwa oraz akty zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 ustawy p.a.s.c.

Poddane badaniu akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁷.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym oraz zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych do aktów urodzenia znajdowały się karty urodzenia oraz protokół zgłoszenia urodzenia. W aktach zbiorowych do aktów małżeństwa znajdowały się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenia wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokoły przyjęcia przez oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. W aktach zbiorowych do aktów zgonu znajdowały się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu. Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 ustawy p.a.s.c.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegających na sprostowaniu, uzupełnieniu, rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego oraz odtworzeniu zagranicznego aktu stanu cywilnego – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3, art. 99 ust. 1, art. 105 ust. 1 oraz art. 109 ust. 3 ustawy p.a.s.c.

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

Zagadnienie spełnienia przez zastępcę kierownika USC obowiązków informacyjnych polegających na powiadamianiu osób, których akt dotyczy o zamiarze sprostowania ich aktu stanu cywilnego nie było przedmiotem oceny⁸.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 99, art. 104 oraz art. 109 ustawy p.a.s.c., zastępca kierownika USC zamieścił adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23, art. 105 ust. 1 oraz art. 110 ust. 1 p.a.s.c.

Niewłócznie zrealizowano obowiązek powiadomienia właściwego terytorialnie ukraińskiego urzędu konsularnego o zgonie obywateli Ukrainy, poprzez przesłanie odpisu aktu zgonu, zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 32 Konwencji konsularnej między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą⁹.

We wszystkich poddanych badaniu przypadkach prawidłowo realizowano obowiązek polegający na zamieszczaniu wymaganych przypisków oraz wzmianek.

Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany imienia i nazwiska wydane zostały na podstawie wniosków spełniających wymogi określone w art. 11 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska oraz zgodnie z właściwością organu określoną w art. 12 ust. 1 ww. ustawy. Decyzje w sprawie zmiany imienia i nazwiska oraz o umorzeniu postępowania z zakresu rejestracji stanu cywilnego wydane zostały z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁰. Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany imienia i nazwiska, o umorzeniu postępowania z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz o odmowie dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego zawierały wszystkie wymagane elementy określone w art. 107 k.p.a.

Stwierdzono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydania odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji, rejestracji zdarzenia, które miało miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, odtworzenia zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, wydanie zaświadczenia stwierdzającego, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczenia o stanie cywilnym, a także za wydanie decyzji o zmianie imienia i nazwiska – była

⁸ We wszystkich badanych przypadkach sprostowań, czynności dotyczyły aktów urodzenia, w przypadku transkrypcji i uzupełnienia aktu małżeństwa wnioski podpisał oboje małżonkowie, natomiast przypadku uzupełnienia aktu małżeństwa jeden z małżonków nie żyje. Ponadto w przypadku odtworzenia treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego w każdym z badanych przypadków małżonkowie byli rozwiedzeni, jednak w jednym przypadku wniosek podpisał oboje z nich, natomiast w drugim wnioskodawca złożył oświadczenie, że nie utrzymuje kontaktów z byłym mężem oraz, że nie zna jego adresu.

⁹ Konwencja konsularna między Rzeczpospolitą a Ukrainą sporządzona dnia 8 września 1991 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 60, poz. 248).

¹⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.), dalej: k.p.a.

zgodna ze stawkami określonymi w części I ust. 1 i 7 oraz w części II ust. 1 pkt 1, 2, 6, 7, 8 i 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej¹¹.

W wyniku kontroli nie stwierdzono przechowywania w archiwum urzędu stanu cywilnego ksiąg stanu cywilnego i akt zbiorowych z naruszeniem zasad ich przekazywania do właściwego archiwum państwowego, określonych w art. 128 ust. 1 oraz art. 129 ust. 3 ustawy p.a.s.c.

Osoby zatrudnione na stanowisku zastępcy kierownika USC spełniają wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowisk w zakresie wykształcenia i zatrudnienia, określone w art. 8 ust. 1 ustawy p.a.s.c.

Zastępca kierownika USC w Mińsku Mazowieckim przekazał do Archiwum Państwowego księgi stanu cywilnego uzyskując uprzednio zgodę Wojewody Mazowieckiego na wyniesienie przedmiotowych ksiąg z urzędu stanu cywilnego w Mińsku Mazowieckim.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niepoinformowaniu stron w przypadku obu poddanych badaniu postępowań zakończonych decyzjami o dokonaniu czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego o niezafatwieniu sprawy w terminie, czym naruszono postanowienia art. 36 k.p.a., zgodnie z którym *„O każdym przypadku niezafatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin zafatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia”*, przy czym *„Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w zafatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu.”*

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że:

- we wszystkich podanych kontroli przypadkach w aktach spraw nie znajdowały się egzemplarze aktowe wydanych zaświadczeń o stanie cywilnym i zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo. Ich brak uniemożliwił weryfikację danych pod kątem zgodności z art. 49 ust. 2 i art. 83 ust. 5 ustawy p.a.s.c.;
- nie udokumentowano daty doręczenia stronie odpisu zupełnego wydanego po przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego w drodze transkrypcji aktu stanu cywilnego. Działaniem powyższym naruszono art. 46 § 1 k.p.a., zgodnie z którym *„Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.”*

¹¹ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2142, ze zm.).

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Burmistrza do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonej nieprawidłowości, a mianowicie do informowania stron o niezafatwieniu sprawy w terminie oraz wskazywania nowego terminu zafatwienia sprawy w sprawach dotyczących rejestracji stanu cywilnego.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- pozostawiania w aktach spraw egzemplarzy aktowych wydawanych zaświadczeń o stanie cywilnym i zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo;
- dokumentowania daty doręczenia stronie odpisu zupełnego wydanego po przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego w drodze transkrypcji aktu stanu cywilnego, zgodnie z wymogiem określonym w art. 46 § 1 k.p.a.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Burmistrza na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zalecenia, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

*Z up. Wojewody Mazowieckiego
Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli*